

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Tyszel

w sprawie z odwołania S. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 kwietnia 2005 r.,
kasacji ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 2 czerwca 2004 r., sygn. akt III AUa .../03,

odmawia przyjęcia kasacji.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 31 grudnia 2001 r. odmówił S. G. dalszej wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 stycznia 2002 r., ponieważ w wyniku badania kontrolnego Lekarz orzecznik uznał ją za zdolną do pracy. Sąd Okręgowy -Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K., wyrokiem z dnia 12 czerwca 2003 r., VIII U .../02, oddalił odwołanie ubezpieczonej, a wyrok ten zapadł przy ustaleniu następujących okoliczności faktycznych:

S. G. od 25 sierpnia 1992 r. do 31 grudnia 2001 r. pobierała rentę dawnej trzeciej grupy inwalidzkiej. Na podstawie opinii biegłych lekarzy sądowych różnych specjalności Sąd ustalił, że aktualny stan zdrowia ubezpieczonej, mimo przebytych przez nią schorzeń w ich aktualnym nasileniu nie ogranicza możliwości wykonywania przez nią pracy, zgodnej z posiadanymi przez nią kwalifikacjami.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 2 czerwca 2004 r., III AUa .../03, oddalił apelację wnioskodawczynie, uznając za prawidłowe zarówno ustalenia Sądu Okręgowego, jak i pogłębiając podstawę prawną zaskarżonego wyroku.

W kasacji, pełnomocnik ubezpieczonej skarżąc w całości wyrok Sądu drugiej instancji, wniósł o jego zmianę „poprzez uwzględnienie odwołania, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji”. Wnoszący kasację zarzucił zaskarżonemu wyrokowi: „1/ naruszenie art. 12 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich niewłaściwą wykładnię i zastosowanie polegającą na przyjęciu, iż pracownik mający kwalifikacje do pracy fizycznej, który cierpi na schorzenia ograniczające ruchomość kręgosłupa jest osobą zdolną do wykonywania pracy fizycznej jako pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, 2/ naruszenie art. 5 k.p.c., art. 212 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c., art. 381 k.p.c. i art. 386 § 4 k.p.c., „polegające na nieskorygowaniu uchybienia Sądu pierwszej instancji polegającego na zaniechaniu pouczenia wnioskodawczynie działającej bez profesjonalnego pełnomocnika o możliwości wniesienia o sporządzenie opinii dodatkowej z zakresu neurochirurgii, co uzasadniało uchylenie wyroku Sądu Okręgowego względnie dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej z urzędu”. Jako okoliczności uzasadniające rozpoznanie kasacji, pełnomocnik ubezpieczonej wskazał „zagadnienie prawne polegające na konieczności udzielenia odpowiedzi na pytania: „czy osobą częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 i ust. 3 ustawy o FUS jest także osoba, co do której prognozowane są nasilenia schorzeń w następstwie podjęcia pracy zgodnej z kwalifikacjami, które skutkować będą w przyszłości wystąpieniem okresów czasowej niezdolności do pracy” oraz „czy w świetle art. 5 k.p.c., art. 212 k.p.c., i art. 286 k.p.c. obowiązkiem sądu jest pouczenie strony działającej bez profesjonalnego pełnomocnika o możliwości złożenia wniosku o przeprowadzenie opinii dodatkowej, jeśli wydana opinia jest niekorzystna dla strony oraz sprzeczna z jej stwierdzeniami?”

Sąd Najwyższy dokonując, stosownie do art. 393 k.p.c., wstępnej oceny kasacji, wziął pod uwagę co następuje:

Zgodnie z art. 393 § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy może odmówić przyjęcia kasacji do rozpoznania, jeżeli w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, względnie nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie lub jeśli kasacja jest oczywiście bezzasadna. Przepisu tego nie stosuje się - w myśl jego § 2 - jeżeli zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo albo gdy zachodzi nieważność postępowania.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie sądowe nie jest dotknięte nieważnością, a odmowa przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalno-rentowego, o jakie się ubiega, nie jest też orzeczeniem oczywiście naruszającym prawo. Żadne z przedstawionych w kasacji zagadnień nie jest zagadnieniem prawnym, wymagającym rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego. Przede wszystkim nie ma „potrzeby” wykładni art. 12 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.), zwanej ustawą o FUS. Od kilkudziesięciu lat utrwalona jest zarówno praktyka orzekania o inwalidztwie, jak i orzecznictwo sądowe, w tym również Sądu Najwyższego, że zalecenie lekarskie odsunięcia od pracy ze względów profilaktycznych nie daje podstawy do uznania inwalidztwa (por. wyrok byłego Trybunału Ubezpieczeń Społecznych z 12 czerwca 1959 r., II TR 315/58 - OSPiKA 1960 r. poz. 322). Zmiana stanu prawnego polegająca na zastąpieniu inwalidztwa pojęciem niezdolności do pracy, w tym zakresie nie zdezaktualizowała tego orzecznictwa. co potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2000 r., II UKN 160/00 - OSNAP 2002 r., nr 16, poz.396.

Również drugie z przedstawionych zagadnień nie wymaga rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego. O stosowaniu art. 5 k.p.c. Sąd Najwyższy wypowiadał się już wielokrotnie, a jednolite w tym zakresie stanowisko sprowadza się do wyrażonego w wyroku z 13 lipca 2000 r., II UKN 639/99, (OSNP 2002 r., nr 3, poz. 78) poglądu, że przepis ten nie nakłada na sąd powinności szczegółowego instruowania strony występującej w sprawie bez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym co do wszelkich możliwych jej zachowań, lecz tylko obowiązek udzielania wskazówek potrzebnych z punktu widzenia prawidłowego przebiegu postępowania i gwarancji prawa strony do obrony oraz, że dokonanie oceny, czy w konkretnej

sprawie brak wskazówek procesowych miał wpływ na wynik sprawy, nie jest istotnym zagadnieniem prawnym wymagającym rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego (postanowienie z dnia 9 lipca 2004 r., III UK 134/04, dotychczas nie publ.). Ta sama reguła odnosi się do powołanego w kasacji art. 212 k.p.c.

Sąd Najwyższy przypomina też, swe konsekwentnie wyrażane stanowisko, że w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego, uzależnione od ustalenia stanu zdrowia ubezpieczonego, istnieje utrwalona praktyka, że sąd orzekający żąda ustnego wyjaśnienia lub dodatkowej opinii lekarzy biegłych wówczas, gdy złożona przez nich pisemna opinia wzbudza jego wątpliwości oraz, że w postępowaniu o prawo do świadczeń uzależnionych od ustalenia niezdolności do pracy (uprzednio - inwalidztwa) sąd nie ma obowiązku uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych tak długo, aż strona udowodni tezę korzystną dla siebie (wyroki: z dnia 19 marca 1997 r., II UKN 45/97 - OSNAPiUS 1998, Nr 1, poz. 24, z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97 - OSNAPiUS 1998, Nr 20, poz. 612).

Sąd Najwyższy przypomina po raz kolejny również i to, co od początku orzekania kasacyjnego konsekwentnie wyjaśnia, że kasacja nie jest środkiem kontroli trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżanego orzeczenia, lecz środkiem kontroli stosowania prawa przez sądy. Oddalenie apelacji wnioskodawczyni w niniejszej sprawie nie jest wynikiem ani wykładni prawa, ani też jego wadliwego zastosowania, lecz konsekwencją dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych. Już w orzeczeniu z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, Sąd Najwyższy jednoznacznie określił, że „podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji” (OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147). Przewaga elementu interesu publicznoprawnego, określającego charakter kasacji, uległa wzmocnieniu w następstwie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego... (Dz. U. Nr 48, poz. 554). Wnosząca kasację nie wykazała, jakiemu interesowi publicznemu miałoby służyć rozpoznanie przez Sąd Najwyższy niniejszej kasacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393 § 1 i art. 393⁷ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

